

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Államvasutaink.

Neményi Ambrus országgyűlési képviselő a napokban egy cikksorozatot tett közzé, mely a magyar kir. államvasutakkal foglalkozott.

Igazságtalanok azonban az államvasutak igazgatósága ellen emelt vádak. Ez a központi vezetés nem más, mint a minisztériumnak alárendelt közeg. A minisztérium az, mely az egész tarifapolitikára, az egyes tarifákra és a refakziákra vonatkozólag rendelkezik, a refakziák megadása vagy megtagadása fölött dönt; a minisztérium állapítja meg az államvasutak költségvetését és ezzel el vannak döntve az adminisztráció összes kérdései, a személyi és dologi kiadások is.

Ha most az államvasutak deficitjéről beszél valaki, úgy ez téves felfogás. Az államvasutak a befektetett tőke után 3.8 százalék jövedelmet hoznak. Nem a vezetés, vagy az igazgatás hibája, ha ez a jövedelem ez idő szerint nem nagyobb. Hisz éppen az államvasutaktól követelték mindenkor a legnagyobb teljesítményeket, hogy őket az állam gazdasági politikájának szolgálatába állítsák és mint törekvéseink kiegészítő eszközt használják.

Csak természetes, hogy a fejlődés csak lépésről lépésre mehetett, hogy a további kialakulás Magyarország gazdasági megerősödésével csak lassanként és nem egyszerre történhetett.

A zónatarifa behozatala kétségtelenül korszakos fontosságú tett volt. De a kezdet nehézségeivel mégis számolni kellett, nem volt szabad feledni, hogy a zónatarifának is, mint minden új intézménynek, előbb gyökeret kellett vernie, meg kellett honosodnia. E mellett kezdetben túllóttek a célon. A személyszállítási díjak olcsósága időve oly méreteket vett, hogy ismét évek kellettek hozzá, hogy a dolog

természetében fekvő hiányokat, melyek csak lassanként tűntek ki, más intézkedésekkel ismét jóvá tegyék, így nevezetesen a zónák szaporítása és az egyes zónákon belül a viteldíjak emelése által.

Teljesen igazolt ellenben az igazgatás egyszerűsítése és javítása iránti kívánalom, csak az eszközökről van szó, melyek által azt elérni kell és lehet. Első sorban meg kell szüntetni az igazgatóság mostani kétféle állását. Hogy a vezetés feladatának teljesen megfeleljen, tisztába kell jönni végre afelől, vajjon, mint eddig, hatalmi kör nélkül csupán mint a minisztérium végrehajtó közvege álljon-e fenn, vagy nagyobb önállósággal működjen.

Az elnök-igazgató és az igazgatóság állását, nagyobb saját hatáskörrel kell felruházni, vagy pedig vegye át egészen a minisztérium a központi vezetést. Másrészt a központot fel kell menteni ama teendők alól, melyeket egész jól elláthatnak a vidéki üzletigazgatóságok.

Ezt és sok más, a létező bajok orvoslására szükséges intézkedést teljes bizalommal rábízhatjuk Hieronymi kereskedelemügyi miniszter mindenkor bevált körültekintésére és céltudatos kezdeményezésére, aki bizonynyal ebben is megfogja találni, ami helyes.

A honvédelmi miniszter Bécsben. Bécsből jelentik, hogy Nyíri Sándor honvédelmi miniszter tegnap este tíz órakor Bécsbe érkezett. A magyar honvédelmi miniszter utja a katonai büntetőtörvénykönyv reformjával kapcsolatos, bár egynémely bécsi lap azt írja, hogy a honvédelmi miniszter a Kóburg Fülöp herceg ellen beadott feljelentés dolgában jár Bécsben. Ez az utóbbi hír annál kevésbé sem felel meg a valóságnak, mert az egész feljelentéshez hivatalból sincs semmi köze a magyar honvédelmi miniszternek.

Kossuth Ferenc és Hodossy Imre. Tudvalevő dolog, hogy Kossuth Ferenc szintén részt vesz a hajdunánási Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyen. Ellenzéki körökben beszéljük, hogy Kossuth Ferenc ezzel az alkalommal felelni fog Hodossy Imre kisszebeni beszédére.

Az olasz kereskedelmi szerződés. Bécsből jelentik: A ma közzétett rendelet alapján, melylyel a kormány felhatalmazást nyert az Olaszországgal való kereskedelmi és forgalmi viszony rendezésére, utasították a vámhivatalokat, hogy az Olaszországgal való forgalmat október 1-től október 15-ig bezárólag a statusquo alapján kezeljék. Az Itáliával az október 15-ike után következő időre nézve történt egyezmény végrehajtására legközelebb megjelennek a külön rendeletek. E rendeletek tartalmáról a cs. kir. kereskedelmi minisztérium máris értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat.

A földmivelésügyi miniszter Szabadkán.

Tallán Béla, földmivelésügyi miniszter ma délelőtt Szabadkán időzött. Szeged felől érkezett, de Palicsra szállt ki, ahol Schmausz Endre főispán, Biró Károly dr. polgármester, Vojnich Sándor országgyűlési képviselő, Szalay Mátyás főkapitány, Regényi Lajos gazdasági előadó, Törley gazdasági tudósító fogadták.

A palicsi állomásról a város fogatán a földmives iskolába hajtottak. Itt megtekintették az iskolát, a borpincét, az új és a régi szőlőtelepeket Asványi igazgató kalauzolása mellett. A miniszter a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a látottak fölött.

A földmives iskolából a Szegedi ut mentén lévő Hartmann és Connen féle külső telepre mentek, ahol a minisztert a tulajdonosok fogadták. A telep megtekintése után a vággyárba hajtottak, melyben a miniszter érdeklődéssel figyelt meg mindent.

Ezután a Hartmann és Connen cégnek a városban lévő telepét nézték meg. A földmivelésügyi miniszter minden részlet után nagy érdeklődést mutatott, s a tapasztaltak fölött megelégedésének és megelégedésének többször adott kifejezést.

A miniszter és kísérei délelőtt Hartmann és Connen vendégei voltak. Délután két órakor a minisztert a főispán, a polgármester, a főkapitány, Vojnich Sándor, Regényi Lajos, Törley Gyula, Hartmann Rafael, Connen Vilmos és Fischer Jákó kísérték ki a pályaudvarra, ahonnan a 2 óra 10 perckor induló vonattal törökkanizsai birtokára utazott.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, szept. 30.

Szintársulatot kérünk.

Levelezőnk írja: Pesti Ihsz Lajos szinigazgatónak a bajai közönséggel szemben megnyilatkozó negligenciája méltán kelt felháborodást városzerte, mert a műélvezet dolgában immár egy álló esztendeje alaposan kiéheztetett publikum nem akarja a színházdirektor szeszélyétől függővé tenni, hogy lesz-e színészete az idén, vagy se.

Október hó 3. árá minden bizonynyal vártuk Pesti közkedvelt szintársulatát és ma, három nappal a szezon jelzett kezdete előtt sem a hatóság, sem a sajtó nem tudja még, tényleg eljönnek-e színészeink az ígért időre.

A hatóság már hetekkel ezelőtt megadta a direktornak a helyhatósági engedélyt, s így e részben mulasztás nem történt.

A hiba mindenesetre a direktor oldalán van, aki a játszási engedéllyel kezében úgy lászik azon töpreng, nem akad-e október és november hónapokra busásabban jövedelmező terepuma Bajánál és úgy gondolja, ráér majd azután is eljönni hozzánk, ha jobb helye nem akad.

Ámde a bajai hatóságnak mely a kultura fejlesztésének jegyében működik igazán áldásosan, nem szabad tétlenül nézni ezt a közönségünkkel üzött apró játékot és sürgősen föl kell hívni Pesti Ihsz Lajost egyenesen nyilatkozattételre bejön-e társulatával Bajára legközelebb, vagy se?

Mosi még van rá idő és mód, hogy Pesti habozó álláspontjával szemben kielégítsük színházközönségünk jogos igényeit és ha kell, érintkezésbe lépünk valamelyik jobb szintársulattal aziránt, hogy a téli állomáshelyére való bevonulása előtti másfél hónapot töltsse el nálunk.

Mert bármennyire megbecsülhetnénk is esetleg a Pesti társulatának művészi nivóját, ismételten hangoztatjuk, hogy oly kulturváros, mint

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehéreneműekben. Óriási választék nyakkendőben.

Botok, keztyűk, harisnyák és téli alsó ruhákban

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban.

Gyermek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legujabb

divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

Eisler Izsó divatáruházában Szabadkán, Főter.

Baja, színészet nélkül egy álló esztendőig, szégyenszemre nem maradhat.

Szintársulatot kerünk tehát mindenáron, a csak nemrég fölvirágozásnak indult helyi szinpártolás jövője érdekében.

— **Villanyvilágítás.** Még a messze jövő zenéje ugyan a bajai gázvilágításnak villanyfényvel való fölsejtelése, mert a város közönségét még hosszú időre köti az augsburgi gázgyárral kötött szerződés, mégis némi közeledést jelent ehhez *Furó* Lajos bajai tekintélyes földbirtokosnak akciója egy a gázgyárral szemben lévő területen létesítendő villanytelep fölállítására iránt. A villanytelep — hírszerint — még az idén meglesz és bár egyelőre szűk keretben, legközelebb megkezdheti működését. A villanyvilágítás ötlete szimpátikus fogadtatásra talál mindenütt, mert a gáz tulságosan drága is, meg a gyöngye nyomású világítás is sokszor zuglódásra adott már okot a fogyasztók körében.

— **A bajai városi tisztviselők fizetésemelése meglesz.** Bizonyára örvendetes hírt közlünk a bajai városi tisztviselőkkel, mikor hírül adjuk, hogy a nagyon is óhajtott fizetésemelést valószínűleg már az őszi restaurációra megkapják. Hatósági körökből kiszivárgott hírek alapján tudjuk, hogy sikerült a fizetésemelésre oly módozatot találni, mely alig okoz valami pótdadó-emelést, s így szinte bizonyosra vehető, hogy a közgyűlés ezt egyhangulag megszavazza.

UJVIDÉKI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, szept. 28.

Az ujvidéki iskolák államosítása.

Nagyon célszerű és üdvös intézményről jó a híradás. Régi bajunk orvoslását látjuk ebben. Ujvidék felekezeti iskoláiban, minden felekezet a saját vallási szempontjából rendezi be iskoláit, a tananyagot a fentartó szabja meg. És ha bármily jó szándék vezérli is az iskolát, a magyarosodásnak nem lehet annyira előmozdítója, mint a mennyit az állami iskolák ilyen nemzetiségű vidéken felmutatni bírnak.

Valóságos esemény számban megy tehát az a híradás, hogy az állam Ujvidéken egy 16 tantervű elemi iskolát létesít már a közel jövőben. Minden magyar ember csak örvendeni tud ennek, mert így hamarosan elérjük azt, hogy Ujvidék is magyar város lesz. Üdvözljük a közokt. minisztert, ki reszortjában a helyes utat kijelölte és azt követi is. Csodákat mivel az állami iskola és a város, mely eddig minden iskolának a tanító személyzetét fizeti, megszabadulna az óriási tehertől. Sietni fognak az egyes felekezetek iskoláikat az államnak átadni és rövid idő múlva alig marad 1—2 felekezeti iskola.

Ha valaki látni akarja, hogy mennyi küzdelemmel jár az itteni felekezeti iskolákból kijött tanulókat továbbtanítani, az tekintszen be az ujvidéki

mindkét nembeli polgári iskolába. Ezen állami intézetekben működő tanerők kivétel nélkül hivatásuk magaslátán állanak, de az első években minden buzgóságuk mellett is alig képesek valami eredményt felmutatni.

Csak egy példát hozok fel arra, hogy minő áldás az állami népiskola a nemzetiségi vidéken. Évekkel ezelőtt Nagytapolcán (Nyitra megye) a panszlávizmussal fő fészke volt. Semmiféle fegyver a dühöngőket megfékezni nem tudta, míg a néhány évvel ezelőtt felállított állami népiskola, a tudomány hazafias fegyverével és szellemével csodákat művelt: a panszlávizmussal Nagytapolcánynon hogy megszűnt; a tótok jó magyarok és szent a béke.

A hűtlen asszony bosszúja.

Novetár Nikola állt szeptember 28-án, az ujvidéki esküdttörvényszék előtt, két rendbeli szándékos emberölési kísérlettel vádolva.

Nevetár elbocsátotta feleségét, Csilies Jelmát, aki gond nélkül hagyta el három kis gyermekét. Jelics Toma özvegyemberről bérelt lakást, s meglehetősen bensőségteljes viszonyban élt házigazdájával. Az elhagyott, de különben is féltékeny férj, bosszút lihegve, késsel rontott egy alkalommal feleségére. Nyolc szurást ejtett az asszonyon, majd a házigazdát is megszurkálta, amiért ez házából kikergetni akarta. A házigazda kénytelen volt egy kapanyélcsapással tehetlenné tenni a dühöngő férjet. Mindhárman életveszélyes sérüléseket kaptak, de sebeikből felépültek. Vádoltként azután a férj került a bíróság elé.

Megdöböntő volt a feleség vallomása, aki nemcsak gyűlölettel vallott férje ellen, de bosszút lihegve kívánta megbüntetését is.

A vádlottat, akit *Lusztig* Nándor dr. védett, az esküdtek bűnösnek mondták ki, mire a törvényszék egy évi fogházra ítélte.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** Október 5: Petrics Lázár szándékos emberölés kísérlet. Október 7: Gergar Omer szándékos emberölés kísérlete. Október 8: Turáty Dávid halált okozó súlyos testisértés.

— **A katolikus templom tolvaját** letartóztatta a rendőrség. A tolvaj egy 15—16 éves néma csavargó, akinek a kilétét eddig megállapítani nem lehetett. *Winkle* sörgyáros néma fia szerepelt tolmácsként úgy a rendőrségnél, mint a vizsgáló bíró előtt. A tolmács csak annyit tudott belőle kihozni, hogy a pétervárad majorban lakik, a nevét azonban megmondani nem akarta. Délután ki is mentek állítólagos lakására, de a néma valószínűleg félrevetzi az igazságszolgáltatást.

— **Megszűnt sztájk.** Vécsei helyettes kapitány tapintatos fellépésének és a munaadók békülékenysége miatt a szabósztrájkot megszüntetni.

Csalás reklámecédulákkal.

Egy pénzszomjas halasi asszony a legújabb áldozata ama ijesztő módon terjedő csalási manipulációnak, amit az egész országban kezd a kétes existenciák sokasága legtöbbszörre sikerrel alkalmazni.

Németh Imréné halasi lakos feljelentette a helybeli rendőrségnek Szabó Örvödi István és Lengvári Adorján szabadkai lakosokat, hogy 1400 koronát csalnak ki tőle azzal,

hogy a valódihoz felismerhetetlenül hasonló hamis 20 és 10 koronás bankjegyeket adnak neki 4000 koronára értékben.

Mindketten felkeresték Némethné halasi lakásán és előbb 300 koronát, majd később 1100 koronát kaptak tőle és behívták Szabadkára, hogy majd itt átadják neki az ígért hamis pénzt.

Az asszony be is jött velük a városba és itt Szabó 200 drb reklámecédulát adott át neki, amelyek a 20 koronás papírpénz mintájára készültek ugyan, de a szövegbe egy fővárosi cég reklám hirdetése van beszöve.

Némethné ugyan nem volt megelégedve a hamisítványokkal, de mivel ígérték, hogy a cédulákat befogják váltani, hazament.

Egy ideig várt, hogy ígéretüket beváltják, de látva, hogy rutul be csapták, megfenyegette Szabókat, hogy feljeleníti őket. Erre aztán visszakapta az 1400 koronáját.

A rendőrség ezen érdekes ügyben már megindította a széleskörű nyomozást és az összes feleket kihallgatta. Ugy Szabó, mint Lengvári tagadják, hogy hamis pénzt ígértek volna Némethnének, de a tanuk ellenük bizonyítanak. Lengvárinál megtaláltak is több olyan reklámecédulát, amilyent Némethnének is adtak. A kihallgatáskor Lengvári azt vallotta, hogy a reklámecédulákat egy budapesti vendéglő asztalán találta.

Szabadkai vállalkozó szerencsétlensége.

Ismeretes az a szerencsétlenség, mely a hódmezővásárhelyi református templom építésénél történt. A Rabitz munkával készült menyezett leszakadt. E menyezetet a szabadkai *Morvai* (Novák) G. cég készítette.

Szerencsére a szakértői vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség oka a tervezetben keresendő, s a vállalkozó céget felelősség nem terheli. Ezt a véleményt a hódmezővásárhelyi lapok hosszasan közlik.

Ugyanabban az időben Kondorson építette hasonló menyezettel az evangélikus templomot is. Ez a munka a legkitünőbbben sikerült, amiről ugyancsak egy hódmezővásárhelyi lapban *Keveky* László, evangélikus lelkész a legszebb elismerő nyilatkozatot közölte.

Sajnos azonban, hogy mindezek a nyilatkozatok és szakértői vélemények nem tudják ellensúlyozni azt az anyagi kárt, amely Morvait a hódmezővásárhelyi szerencsétlenséggel érte. A cég most a tönk szélén áll, de a tönkért őt erkölcsi felelőség nem terkei.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Október 1. A m. á. v. altisztikör hangversenye a Pest szálloda nagytermében.

Október 2. A szabadkai önégyezős és gyámoltó egyesület táncmulatsága az izr. szentegylet dísztermében.

Október 2. A szabadkai szabómunkások és munkásnők szüreti mulatsága a „Szarvas” vendéglőben.

— **Uj albirók.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy Ő Felsője *Pataj* Béla szabadkai törvényszéki jegyzőt a törökbecsei járásbíróshoz és *Zombory* Jenő huszti járásbíróshoz az ujvidéki törvényszékhez albirókká nevezte ki.

— **A honvédség körébel.** A szegedi II. honvédkerület egészségügyi főnöke dr. Fáy Kiss Károly II. oszt. főorvos a szolgálat alól felmentetett és a kerület egészségügyi főnökévé dr. *Hódoly* Elek I. oszt. főorvos, a budapesti helyőrségi kórház parancsnoka nevezetett ki.

— **Ruffi Pálné** levelet intézett Biró Károly polgármesterhez, a melyben az ovoda felügyelő bizottságban viselt tagsági tisztéről a városból való távozása miatt lemond.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Gramling* Kornél szabadkai törvényszéki aljegyzőt jelenlegi alkalmazási helyén jegyzővé nevezte ki.

— **Ujvidék és a városok törvénye** Dr. Biró Károly polgármesterhez Ujvidék város törvényhatóságától ma átirat érkezett, amely szerint Ujvidék törvényhatósági bizottsága augusztus havi közgyűlésén tárgyalta a városok polgármesterei által Debrecenben megtartott értekezlet megállapodásait és azokat a főispáni állás megszüntetésének kivételével elfogadta.

— **Adóösszeírás megkezdése Szabadkán.** Az őszi beálltát a falevel-hulladékoláson, déren és Mihály-napján kívül az a körülmény is jelzi, hogy megkezdődik a konskribálás. Hivatalos emberek tanyáról-tanyára, házról házra járva lajstromba veszik, hány éves vagy, miből élsz, mi a jövedelmed, mennyi adót fizetsz, van-e feleséged, gyereked, és más effélék. Ennek az őszi lajstrombavételnek az alapján ajándékoznak meg a következő évben különböző című egyenes és görbe adónemekkel. Az adóösszeírást a fináncminiszteri rendelkezések alapján mindig november hónapban kellene elkezdni, azonban Szabadka tanyaviszonyaira való tekintettel megengedte a miniszter, hogy már október hónapban megkezdjék az összeírást. Így tehát már e hó 3-án megkezdik a tanyai adóösszeírást. Az adóösszeírás felülbírlásával a tanács *Hegedüs* János tanácsnokot, bizta meg.

— **Nyilvános nyugtázás.** A zentai Önkéntes Tűzoltó testület zászlószentelési ünnepélyén szegmegváltás címén a következők adományoztak:

Özv. Solymosi Béláné, Schaffer Artur (Szeged), Szabó Pál (Zsabylya), Szilágyi Lajos (Nagybecskerek), Wuits János, Vertus Alajos, Várpalotai Ö. T. E. Zentai János, Zentai kerületi betegsegélyző, Zentai népkör, Zentai katolikus kör, Zentai lábbeli készítő ipartársulat, Zentai kereskedő ifjak egylete 5 5 koronát, Beretka Imre, Bergel Ferenc, Bergel Antal, Brichta Mór, Beck Adolf, Basch János, Cabali János, Dallos György, Dr. Fülöp Adorján, Fekete Sándor, Freund Ernesztiné, Fehér László, Grónay Béla, Gombos Mária, Dr. Grünbaum Pál, Hevér Péter, Heiszler Ferenc, Helmsberger Emil, Horváth Gyula, Horovitz Bertalan, Heilbrunn Mór, Holcinger József, Hauser Frigyes, Jäger István, özv. Kószó Istvánné, Keresztury Károly, Komáromy Ferenc, Kiss Simon, Listyevits Titus, Mucsy Menyhért, Mester Andor, Madary János, Moor Ö. T. E., Mifka Antal, Nagy Béla, Némethipcei Ö. T. E., Papp József, Pecárszky György, Petresi Ö. T. E., Rudits Farkas, Reinhold Antal, Róth Adolf, Dr. Rottmann Árpád, Szabó Sándor állatorvos, Szupits József, Sztójsits Dusan Singer Sándor, Schweiger Herman, Tokai Ö. T. E. 4—4 koronát. (Folyt. köv.)

— **Alapszabály jóváhagyás.** A szabályai II. temetkezési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyó záradékkal látta el.

— **Eljegyzés.** Hegedüs Ferenc város adótitst eljegyezte Kunert Mariska belvárosi tanítónőt.

— **A tréfa áldozata.** Ma tartották meg a szerencsétlen véget ért Hodonicki Klára összeroncsolt tetemei fölött a rendőri hullaszemlét. A borzalmasan elégtelenített hullának a fejéről cafatokban lógott a bőr és a koponyacsont teljesen ketté volt hasadva. A szemle után átadták az örök pihenésnek a szomorú kimenetelelű tréfa áldozatát.

— **Kieserélt kalap.** Folyó hó 29-dikén d. e. dr. Kiss rendőrkapitány helyiségében valaki másnak a kalapját vitte el a magáé helyett. Aki az idegen kalapot elvitte, az kiadóhivatalunkban visszakaphatja a magáét.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Hodonicki Klára 21 év, Somoskövi Ferencné Csák Erzsébet 63 év, Simokovics József 4 hó, Jónai József 5 hó, Jurics Simon 4 hó, Mamuzsics Ignác 23 év, Tikvicki Mária 14 nap. Született 11, 5 fiu, 6 leány. Eljegyzés: Pásztor Péter Teleki Margitot, Tahiti Mladen Rókus Máriát, Riegler József Borti Máriát Halasról.

— **A budapesti meteorológiai-intézet** jelentése 1904. szeptember 29-én. Enyhe idő várható, csupán elvétve némi csapadékkal.

Férj a feleség ellen.

Veszedelemes embert tartóztatott le most a bécsi rendőrség. Pecka Frigyes nős cipész, aki hat gyermek apja. rossz viszonyban élt a feleségével, úgy hogy a házi porpatvar napirenden volt. Az ilyen civakodásoknál rendszerint az asszony huzta a rövidebbet és a cipész nem egyszer fenyegette meg a feleségét az al, hogy agyonlövi, vagy más uton pusztítja el. A szegény asszony többször fordult a bírósághoz is oltalmért, ilyenkor azonban a férj égre földre esküdött, hogy az életveszélyes fenyegetés nem volt komoly és a házaspár megbékülve távozott a bíróságból.

Egy napon az asszony lekváros gombócot főzött ebédre. A cipész fölhasználta ezt a néhány percet, mialatt az asszony átsietett a szomszédos üzletbe és a gombócok mindenikébe két-három cipőtalp szegget rejtett el. Szerencsére az asszony véletlenül még idejekorán észrevette a férj veszedelmes csínyjét és egy gyermek sem evett a szegekkel tölött gombócból. Másnap reggel aztán a cipész, aki családját mindenáron el akarta pusztítani, a kávéban a gyufákról leszedett foszfort oldott föl.

A kellemetlen iz a bizalmatlan asszonyt gyanakodóvá tette, a kávéhoz sem nyult senki, hanem Peckáné elment a rendőrségre és ott elpanaszolta, hogy férje öt és hat apró gyermekét megakarja mérgezni. Most már nem hittek az esküdöző cipésznek, letartóztatták és szándékos emberölés kísérlete címén megindították ellene az eljárást.

SZINHÁZ.

Színházunk jövője.

Két hét múlva lejár a pályázat, a mely a szabadkai színház három éves (1905. 1906. és 1907.) bérletére lett kiírva.

Szabadka város szinpártoló közönsége sokat vár a pályázat eredményétől. Évek óta sülyed színészetünk nívauja, úgy, hogy valóságos fásultság mutatkozott már pártolás tekintetében a műértő közönségben, művészi ambíció tekintetében színészeinkben. Valóságos ünnepszámba ment, ha egy elfogadható szinpadmű elfogadható ensembledal került színre szinpadunkon.

Nálunk a közönség már csakis azért látogatja a színházat, hogy a szórakozó-ra szánt idejét változatosan töltsse el, de a színészet tulajdonképeni kulturális célja az előadó művészet élvezetével járó szellemi szórakozás városunk egyetlen egy polgárát sem vonzotta Thália csarnokába.

Ezek után a művészeti eredmények után, ilyen tapasztalatokkal gazdagodva van hivatva a szabadkai szinügyi bizottság a következő három évre szinügyünk jövője felett dönteni.

A mi hivatásunkkal nem jár ugyan a rekriminálás, de kötelességünk e letagadhatlan tényekre rámutatni ilyen nagyfontosságú kérdés megoldása előtt.

Szintársulatunknak eddigi igazgatója Pesti Ihsz Lajos a közelmúlt napokban pályázat mellőzésével kapta meg három évre a kecskeméti színházat, de amint ma illetékes helyen bejelentette, erről már le is mondott.

Annyi tény, hogy Pesti pályázott a kecskeméti színházra, pályázott a sopronira is, emelyre nézve még eddig nem történt meg a döntés.

A szabadkai színházra több elismert nevű, modern szinigazgató fog pályázni eddigi értesüléseink szerint s így Pestinek, a ki a kecskeméti után minden valószínűség szerint a soproni színházra sem fog reflektálni, ezuttal már komolyabb ellenfelekkel kell a versenyt felvennie.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Niucsvang, Szept. 30.

A japán hadsereg Mukdentől északi irányban koncentrált a hadseregét és lassu menetben, óvatosan halad előre. A kémiszolgálat kiderítette, hogy az oroszok hadállása nemcsak bizonytalan, de rendetlen is. Az előcsapatok néhányszor össze is ütköztek, de ezek az ütközetek nem nagy jelentőségűek voltak. Minden jel arra mutat, hogy Kuropatkin nem fog újabb döntő ütközetet elfogadni.

Csifu, szept. 30.

A kikötő blokádjának vasgyűrűje mind szűkebbre szorul össze. A japánok naponként bombázzák a várost és kikötőt s mind jobban fenyegetik az orosz hajókat. A városban igen nagy a rémület. Az orosz parancsnokságnak az a törekvése, hogy a blokádot áttörje, ami nagy kockázat. De éppen olyan kockázat megvárni a japánok közeledését. Így is, úgy is a megsemmisítés veszedelme fenyegeti az orosz hajórajt. Az oroszok kétségbeesése leírhatatlan.

Csifu, szept. 30.

Egy Port-Arturból menekült orosz beszéli, hogy Port-Artur helyzete eljutott a válságos ponthoz. A japánok minden oldalról ostromolják a vár-őrséget s már most körülbelül két mérföldnyire jutottak el Port-Artur elé. Két külső erődön kívül valamennyi erődöt elfoglalták már s most már a belső erőd ellen vonulnak fel.

London, szept. 30.

A Daily Telegraph jelenti Sanghaiból tegnaptól: Kinai jelentés szerint a port-arthuri ostromló hadvesztesége esetekben és sebesültekben jóval felülmúlja a 30,000 főt. A sereg az elmúlt napokban 12 hüvelykes tarackütegeket kapott.

TAVIRATOK.

Károly főherceg Fiumében.

Budapest, szept. 30. Fiuméből táviratozzák a »Bud. Tud.«-nak: *Károly* István főherceg a Rovenscayachton hetek óta az Adrián hajózik, most a dalmát tengerpart körül. A yacht vasárnap Fiuméba érkezik, ahol télre leszerelik. A főherceg a telet családjával együtt a lissai kastélyban fogja tölteni.

Ankét a drágaság ügyében.

Budapest, szept. 30. A hetedik kerület törzsfőnökének terve ma alakot öltött s a Váci-utcai újáróháza közgyűlési termében összeült egy bizottság, hogy a drágaság megszüntetése tárgyában valami megállapodásra jussanak. Halmos János polgármester megnyitván az ülést, konstátálta, hogy a tárgyalás alá kerülő dologgal a tanács már többször foglalkozott s ilyen formán e tárgyban 9 pontban állapodott meg. Kéri a jelenlevőket, hogy e pontokat vegyék tá gyalás alá. Az anketen képviseltette magát a Máv. az Áru- és Érték tőzsde, Magyar Gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete, a kereskedelmi és ipar kamara, az Omke., Kereskedelmi Csarnok Magyar élelmiszerszállítók részvénytársasága, Közp. Tejcarnok Marhavásári huspénztár, több ipartestület, sok kereskedő cég stb. Az anket ebben az értelemben határozott.

A spanyol királyi pár utazása.

Liszaon, szept. 30. A királyi pár november közepén Londonba utazik.

London, szept. 30. A Daily Express arról értesül, hogy okt. 18-ára várják a spanyol király londoni látogatását.

Sikkasztó postatiszt.

Budapest, szept. 30. A rendőrség ma reggel Makkai László fülöpszálási születésű 21 éves postatisztet sikkasztás miatt letartóztatta. Minden áron Japánba akart menni s mint-hogy nem volt utiköltsége, a kincstár pénzéhez nyult. 1365 koronával kelt utra. Cuxhafenen, Altonán át Hamburgba utazott s innen akart hajón továbbmenni. Hamburgban azonban mégis meggondolta a dolgot s visszajött Budapestre. A sikkasztott pénzt 500 korona hijjával megtalálták nála.

A kolozsvári színház.

Budapest, szept. 30. A kolozsvári nemzeti színházra kiirt pályázati hirdetés feltételei szerint az új igazgató köteles a színház összes személyzetének havonként legkevesebb 16.000 korona fi etést adni, továbbá egész szerződési ideje alatt a kolozsvári nemzeti színházban működni. Minthogy a színház tulajdonában több diszlet és egyéb berendezés van, köteles az új igazgató 50.000 korona óvadékot letenni s a működése alatt készült diszleteket s egyéb szükséges berendezéseket a színháznak átengedni. Az új igazgató egy évre 56.000 korona segélyt kap. A pályázatok 1904. október 25-én déli 12 óráig nyujtandók be Béli Ákos gróf főispánhoz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtek névsora. A legközelebbi esküdtszéki ciklusra a következő esküdtek sorsoltattak ki: Nagy Ferenc, Dr. Piller Arthur, Bénéis Mihály, Krammer Antal, Dr. Blau Lajos, Dr. Csillag Károly, Dr. Král Lipót, Czeisz Máté, Andrási Sándor, Löwy Mór, Ifj. Vojnich Máté, Varga Károly, Bartek Károly, Dr. Kertész Ignác, Bibó Bige György, Pajor Kornél, Pásztori Endre, Latki Lajos, Milkó Henrik, Dr. Békeffy Gyula, Matkovits Károly, Kunetz Kálmán, Lang Simon, Hirschberger József, Sonnenberg Salamon, Skultéty Gyula, Böleskei Lajos, Kálmán Károly, Batori Máttyás, Rajesics Antal Józseffi.

Bicskázás a belépti díj miatt. Szabó István és Szabó Lajos rémborota pusztai lakosok junius 5-én bál rendeztek a Nagy Dsida erdőben. A báli vendégek között volt Nagy Mihály is, aki azonban nem szurkolta le a belépti díjat, miért a bálrendezők felszólították, hogy tegyen eleget kötelességének. Nagy csak úgy felváltól reflektált a felhívásra ezt mondva: majd fizetek, ha akartok. Emiatt aztán összeszólalkoztak, miközben Szabó István egy erősebb kiszólására Nagy nekiesett és fojtogatni kezdte. A másik Szabó szétválasztotta ugyan őket, de testvére ezalatt bicskával hátulról megszúrta Nagyot, aki erre futásnak eredt. Szabó utána sietett és bár fivére ismételen közbelépett, még kétszer megbicskázta. A szabadkai kir. törvényszék a ma megtartott főtárgyaláson Szabó Istvánt súlyos testi sérülés vétsége miatt három havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, Szabó Lajost ellenben felmentette. Utóbbi terhére az ügyész felebezést jelentett be.

Szerkesztői üzenetek.

S. Z. A kerület már nem létezik.
Cs. M. A jövő héten felétlenül ott lesz tőlünk valaki. Sürgönyileg értesítjük erről

Egy jó karban levő
Zongora
jutányos árban
azonnal e'adó.
Czím a kiadóban.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovich Imre. 31.

Ezeket a szavakat Radin már nyugodt fensőbbiséggel mondta, s azután megfordult, s visszaindult arra a helyre, amelyen előbb Blagojával állt. Blagojó, Cvetkó s az öt bolgár ifju utána indult. Csak Lyubán állt mozdulatlanul. Az öt ifju közül kettőnek parancsolólag intett. Ezek is elmaradtak a vojvodától és kíséretétől.

— Vojvoda, szólj még a távozó Radin után. Nem azért hagylak el, mintha nem akarnálak követni. De így talán nagyobb szolgálatot teszek neked is, meg igaz ügyünknek is.

— Az Isten vezéreljen az utaidon Lyubán, bucsuzott tőle feleletképpen a vojvoda.

— Téged is, adta vissza a bucsuzót Lyubán.

Radin és társai eltűntek a sűrűben. Lyubán két társához fordult.

— Menjete ki az utakra. Vigyázzatok meg a lokorszkóikat, s ha megpillantjátok őket jőjjetek hirtudással. Én a vojvoda után megyek, még egyszer megkérem: menekedjék. Ha előbb visszajönnetek mint én, jőjjetek utánunk a meredek szélére, ahol a vojvoda a lokorszkóikat várja.

A következő pillanatokban mind a hárman eltűntek a fák között. Lyubán futva akarta Radint elérni, a két ifju óvatosan haladt az erdőt hasító ut felé, minden zajra figyelve. Közel lehettek az uthoz, mikor az egyik megállt és társát suttogva szólította meg:

— Megálljunk, neszt hallok.

Néhány percig mozdulatlanul figyelve álltak az erdőben. Nem csaldtak. Az utról hangok törtek be a sűrűbe. Érthetetlen, zavaros zsvája volt a hangoknak, amiből arra lehetett következtetni, hogy sokan vannak a zsvajt csinálók.

— Közelebb kell mennünk. Legelőbb azt kell megtudnunk, hogy mit akarnak. Maradj itt, én majd előbbre megyek.

Feleletet sem várva feküdt le a talajra, s óvatosan, mint a kigyó csuszott az ut felé. Társai egy fa mögé bujva maradt hátra. Nem kellett messze csusznia, hogy tisztán meghallhassa az utról a beszélgetést. Néhány percnél jött vissza társához, mint aminő óvatosan hagyta el. Melléje érve felugrott, s megragadva társ karját futva vonszolta maga után. Csak a tisztásra érve állt meg, hogy elmondja azt, amit hallott.

— Körül kerítettek bennünket. Rövid ideig várnak még, azután megkezdik a hajszát. Egy része a falubelieknek az erdő szélén kanyarodik le a meredek széléig. Ezek később indultak el. Emezek azt várják, hogy társaik

elérhessék az erdő szélét, s egyszerre nyomulhassanak a tisztás felé. A nyugati oldalon már reggel ott voltak az emberek. Ezekhez már elküldték a hirtudót, hogy megkezdhetik a hajtóvadást.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

S. ép
mellékjövédelmet
szerezhetnek minden állásu szemé-
lyek az
osztálysorsjáték
sorsjegyei

eladásával. Discretio biztosítatik Irás-
beli kérdéskedésre a feltételek meg-
tudhatók
Szabó B. és Társa
m. k. osztálysorsjáték főelárusítóknál
Budapest, VII. Alpar-utca 5.

1757/904. eln. szám.

Pályázati hirdetés.

Szabadka sz. kir. város Mária-Va-
léria közközházában lemondás foly-
tán egy 1200 korona évi fizetéssel,
lakás, fűtés, világítás és élemezéssel
javadalmazott alorvosi állás jöven
üresedésbe, arra ezennel pályázatot
hirdetek és felhívom a pályázni ki-
vándókat, hogy kellően felszerelt pá-
lyázati kérvényüket Szabadka sz.
kir. város főispánjánál legkésőbb *f.*
hó 12-ének d. u. 5 órájáig annál is
inkább nyújtsák be, mert ezen időn
tul érkező kérvények nem fognak
figyelembe vétetni.

Pályázóktól megkivántatik az egye-
temes orvostudori oklevél és nőtlen-
ség. Esetleg szigorló orvosok is al-
kalmazhatnak. Az alorvos, ki a kór-
házban köteles lakni, első segély-
nyújtást kivéve, orvosi magángyakor-
latot nem folytathat.

Szabadka, 1904. évi szept. 26.

Dr. Biró Károly s. k.
polgármester.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő meg-
tanulhat magányosan tanító nél-
kül cimbalmozni a **KOVACS-féle**
legujabb cimbalom iskolából.
Az iskola tartalma: 10 lecke, 10
rajzzal, 50 legujabb magyar
nótával. Az iskola ára 10 kor.
Kapható **KOVACS JÁNOS** okl.
cimbalomtanárnál, — Budapest,
Erzsébet-körut 5. szám.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan lélkü.

Manhattan porral.

Manhattan lélkü. Manhattan porral.
megtérül. 100 kg. 50 kor., 50 kg. 26 kor. Egy 5
koronáért küldünk postán és bérmentve utánvét-
tel, hogy a legkisebb gazda
is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi raktár: Manhattan Electrophor Vállalat Bpe-t, VIII., Aggteleki-u. 15.

MANHATTAN

tápport. Használatának költ-
sége igen csekély és dusan
5 kilós próbaküldeményt 5
utánvétellel, hogy a legkisebb gazda
bámulatos hatásáról.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.
Apró hirdetések fejezetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hir-
detések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsme gyei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Meznerics József
fűszer és csemege üzlet-
ben honvéd laktanya
mellett

Tenner B.
chán tőzsde és iatékaru
üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa
dohány nazytőzsde
Kossuth utca

Beck Sándor

fűszer és liszt üzlete a

törvényszékek szemben.

Herezl József

fűszer- és liszt üzlete

Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor

könyv és papír kereske-
désében Deák-u

Gerber Jakab

dohánytőzsde és esztergá-
lyos üzletében Kossuth-u.

Nojesek Géza
fűszer és csemege üzlet-
ben Damjanich és Ber-
csényi utca sarkán.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzle-
tében Rudics-u.

PALICSON
Menezel Mihály

fűszer és csemege üzle-
tében

**Kiadóhivatalunkhoz inté-
zett levelek esakis bé-
lyeggel továbbíthatnak**

Zentai leány a kívánságát szívesen
teljesítem és legköze-
lebb vendégük lesznek Levelet kéri „Szürke
bácsi“ j. alatt. 549.

Őszike oly türelmetlenül várom sorait.
550.

Azon hölgyet, kit Baján vasárnap
d. u. a Nemzeti ká-
véházban e lap kis hirdetései-
re figyelmeztettem, lehetséges-e az ismeretség
Levelet kérek „Boldogtalan“ j. alatt a kiadóhiva-
talba 551.

Házasságra keresek oly leányt, el-
vált asszonyt vagy gyer-
mektelen özvegyt, kinek egy pár ezer
forint készpénze van. Leveletet „Özvegy“
jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 552.

Egy társ 1500—2000 koroná-
al keresetek egy konkurrens mentes
vállalathoz. Biztos jövő Értekezés egész
nap, Budapest, Alföldi-ut 3, III em. 24.
553.

Boroshordókat keresek megvételre.
Cim a kiadóban. 554.

Vetőgép még egészen jókarban levő,
Azonnal eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 555

16231/904. polgr.

Hirdetés.

A szabadkai kir. törvényszék mint
urbéri bíróság közhírré teszi, hogy
Kunbaja község határában levő ur-
béri birtokok tagosítása végett a
tényleges birtokosoknak az 1836. X.
és az 1871. LIII. t.-c. értelmében
leendő megszavaztatása céljából ha-
tárnapul 1904. évi október hó 26.
napjának d. e. 9 órája tüzetelt ki
Kunbaja község házához — annak
megállapítása végett, hogy vajjon a
birtokosoknak birtok szerinti több-
sége kívánja-e a tagosítást.

A nem szavazók a tagosítást ki-
vándókhöz számíttatnak.

A szavazási lajstrom összeállítása
ugyanazon határnapon történik.

Szabadkán, a kir. törvényszék mint
urbéri bíróságnak 1904. szeptember
25. napján tartott üléséből.

Dr. Polgár József,
elnök.

Olesón eladó 40 akós kád Cim a
kiadóban. 545

Keresek megvételre 2—3 kapa szőlőt
Cim a kiadóban. 546

Külön bejárato butorozott szoba egy
vagy két ur részére
azonnal kiadó. Ugyanott koser házi koszt
is kapható. Cim a kiadóban. 509

Több butorozott szoba azonnal, esetleg
elszejtől kezdve kiadó. Cimek a
kiadóba megtudhatók. 479

Okleveles tanítónő sürgősen ke-
restetik elemi
iskolai tanításhoz. Ajánlatok címzendők
Dr. Blum László orvoshoz Szabadkán 548

Okleveles ovonó aki magyarul né-
metül, szerbül be-
szél és tanít, kitűnően érti a kézimunkákat,
gyermeknek mellé állást keres. Cim a ki-
adóban. 516

Jó házból való fiu tanoncul felvétetik
Deutsch Izidor, nörinbergi
díszmű és játékaruk üzletében, Szabadkán,
Kossuth-utca. 517

Gazdaasszonyi, kulcsárnői állást
keresek egy jó csa-
ládból való nő. Cim a kiadóban. 547

Katonai Imréné

SZABADKÁN

Vermes Károly-féle ház I. emelet 6.

Elvállal

férfi- és női nyakkendők
készítését javítását és tisztítását a
legolcsóbb árban.

Készít selyemből, a legmodernebb
és legelegánsabb kivitelben, az utolsó
divat szerint.

Megrendeléseket elfogad és azokat
gyorsan és pontosan teljesíti.

Az úri közönség szíves figyelmébe
ajánlja izléses munkáját, mely a kül-
földi — e szakmába vágó — készít-
ményeket és gyári cikkeket teljesen
főlölegessé teszi.

Kol?

Kladek és Hamburger

készülnek
a legszebb

Könyvnyomdájában
nyomtatványok.